

LEADER meetme kaudu investeeriti piirkonda ligi 4 miljonit eurot

Praegune rahastusperiood koos kahe üleminekuaastaga on LEADERi jaoks kohe-kohe lõppemas. Kõik plaanipärased taotlusvoorud on toimunud, toetussummad välja jagatud ning suurem enamus projekte juba ka ellu viidud. Rahastatud projektide abikõlblik kogumaksumus on 3 807 296 eurot, toetuste maht kokku 2 479 356 eurot.

Piirkondliku arengustrateegia elluviimiseks oli Lõuna-Järvamaa koostöökogus perioodil 2016-2022 avatud 20 taotlusvoor, lisaks oli igal aastal jooksvalt avatud tegevusrühma enda koostöömeede. Kokku esitati perioodi jooksul hindamiseks 206 projektitaotlust, neist rahastati 138. Rahastuseta jäämise põhjuseks oli 47 taotluse puhul asjaolu, et need ei mahtunud hindajatelt saadud hindepunktide tulemuse alusel meetme eelarvesse, 21 juhul ei ületanud saadud keskmine hinne kehtestatud lävendit. Rahastusotsuse saanud 138-st projektist saab perioodi lõpuks ellu viidud 130, 8 projekti on erinevatel põhjustel katkestatud. Seega saame öelda, et rahastatud projektid on ellu viidud 94,2 protsendiliselt ning see on igati tubli tulemus.

Kõige suurem vajadus oli lõppeval perioodil meede 1.2 „Atraktiivne elukeskkond ja kogukonnateenused“ ning meede 2.1 „Tänapäevane ettevõtluskeskkond“ toetuste järele. Nimetatud elukeskkonna meetme taotlustele eraldati projektide kogueelarvest 29,45%, so üle 730 000 euro ning ettevõtluskeskkonna kaasajastamiseks 42,99% ehk 1 065 843 eurot. Meetmest 1.1 „Tegusad inimesed ja elujõuline kogukond“ toetati mitmeid häid rahvariite projekte, kuid kuna kõik sellesse meetmesse planeeritud nn pehmed tegevused eeldasid mitmeaastaste tegevuskavadega ühisprojekte ja nende elluviimist hinnati võimalike taotlejate poolt mõnevõrra keerukamaks, siis selliseid taotlusi laekus meetmesse oodatust vähem. Samuti ei tundunud taotlejate jaoks piisavalt atraktiivne ka meede 2.2 „Kohalikud tooted ja turundus“. Selles olid eelistatud uudsete toodete ja teenuste väljatöötamise, aga ka ühisturunduslikke ettevõtmisi, ettevõtluse koostöövõrgustike ellukutsumist/arendamist ning muid taolisi nõ „pehmeid“ tegevusi võimaldavad projektid.

Oodatust vähemate taotluste laekumine ei tähenda kaugeltki seda, et kusagil jäid mingid summad kasutamata. Kindlasti mitte. Kõik vabaks jäänud summad suunati järgmistel aastatel vastava valdkonna investeringute meetmesse. Perioodi lõppedes saame kinnitada, et strateegiasse planeeritud eelarvevahendite kasutamine kulges plaanipäraselt – toetuste eelarve kogumahust 36,3% (planeeritud 37%) eraldati meetmele 1, mis keskendus kogukondade ja elukeskkonna arengule ning eelarvest 52,7% (planeeritud 52%) eraldati meede 2 kaudu ettevõtluse arengule. Toetuste eelarvesse planeeritust 11% kulus Lõuna-Järvamaa koostöökogu poolt koostatud ning üldkoosolekult heakskiidu saanud koostöö- ning piirkonna arendusprojektidele.

Piirkondliku jaotuse järgi jagunesid eraldatud toetused nii, et Türi piirkonda tuli toetustest üle 1,7 miljoni euro, Imavere piirkonda ligi 400 000 eurot. Ca 370 000 eurot kasutati piirkonna ülestele projektidele. Hoopis vastupidise pildi annab aga toetuste maht 1 elaniku kohta. Nii on Türi piirkonda lõppeval strateegiaperioodil ühe elaniku kohta LEADER toetust eraldatud 170 eurot ja Imavere kanti 473 eurot.

Elluviidud projektide tulemusindikaatorite põhjal võib hinnata, et LEADER toetused avaldasid piirkonnale üsnagi suurt mõju. Enesearendamiseks ja vaba aja tegevusteks on loodud hulgaliselt võimalusi, investeringud on läinud tegevuspiirkonna 30 erinevasse külasse/asumisse. Planeeritust

suuremad on toetuse kaasabil käivitatud huviringide ja ühissetevõtmiste arvud ning ka üritustel/õppereisidel/koolitustel osalejate arvud. Ettevõtluses on loodud ja kaasajastatud töökohti, soetatud on vajalikke masinaid-seadmeid, paljudel juhtudel on saavutatud arvestatav müügitulu kasv. Piirkonnaüleste projektide kaudu on tehtud piirkonna turunduskampaaniaid, korraldatud koolitusi ja õppereise ning loodud koostöösidemeid. Täpsemate andmetega analüüs on leitav Koostöökogu kodulehel: <https://koostookogu.ee/kokkuvotteid-loppevast-programmperioodist/>

Hetkel tegelevad kõik LEADER tegevusrühmad uue perioodi strateegiatega väljatöötamisega, lõplikult valmis peavad need saama märtsi lõpuks. Uued taotlusvoorud uue perioodi reeglite alusel loodame avada ehk 2024. aasta esimeses pooles.

Riina Trumm
Lõuna-Järvamaa Koostöökogu tegevjuht